

Butlletí núm. 19
Febrer 2010

Seguiment d'Activitats, Publicacions i Projectes
Butlletí del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya

- Àrea de Biodiversitat (2)
- Àrea de Defensa del Bosch (2)
- Grup d'Ecologia Funcional i Canvi Global (3)
- Àrea de Gestió Sostenible (4)
- Grup de Funcionament i Dinàmica del Bosc (5)
- Àrea d'Incendis Forestals i Territori (5)
- Àrea de Productes Secundaris del Bosc (6)
- Àrea d'Ordenació de Forests (6)
- Grup d'Aprofitaments Forestals i Biomassa (7)
- Grup d'Igualtat d'Oportunitats
- Direcció de Cooperació Internacional (8)
- Direcció de Transferència de Tecnologia (8)
- Telecentre del Solsonès (9)
- Seu de l'Espluga de Francolí (9)
- Altres notícies d'interès (10)

Aquí teniu el butlletí **Saps que...** d'informació de les novetats més destacades pel que fa a activitats, publicacions i projectes, dutes a terme des del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya durant el quart trimestre de 2009.

Si voleu aprofundir en qualsevol dels fets destacats, podeu contactar amb els tècnic i investigadors responsables.

Gràcies pel vostre suport constant.

DESTAQUEM

- *Glòria Domínguez, nova directora del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya*
- *El Telecentre del Solsonès reconegut com a Centre col·laborador per a l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació.*

ÀREA DE BIODIVERSITAT

- ✓ Finalitzada la primera fase del projecte **Interreg transpirinenc Gallipyr** de conservació de galliformes de muntanya.
- ✓ S'han realitzat actuacions de millora d'hàbitat de gall fer en parcel·les amb elevada cobertura de neret, i s'ha efectuat el seguiment de les variables biològiques (estructura de l'hàbitat i utilització del neretar per gall fer, ungulats, carnívors i freqüentació humana). Parcel·les emplaçades al Ripollès, Cerdanya, Alt Urgell i Pallars Sobirà (contacte: jordi.camprodon@ctfc.cat, david.guixe@ctfc.cat).
- ✓ Acabada la última fase del projecte **Ecologia i conservació dels pícid (Pidae)** a la Val d'Aran. Conselh Generau d'Aran (contacte: jordi.camprodon@ctfc.cat).

CONGRESSOS:

CAMPRODON, J.; GUIXÉ, D. **Quirópteros forestales: nuevas aportaciones a su ecología y conservación en Catalunya**, a les IX Jornadas de la SECEM, Bilbao, desembre de 2009 (CO).

CAMPRODON, J.; GUIXÉ, D. **Efectividad del trapeo fotográfico en la ocupación del hábitat del urogallo por parte de grandes mamíferos en bosques subalpinos del pirineo**, a les IX Jornadas de la SECEM, Bilbao, desembre de 2009 (Pòster).

ÀREA DE DEFENSA DEL BOSC

- ✓ A Catalunya s'ha aplicat un programa de control biològic del xanxcre aquests últims 4 anys. Durant aquest temps s'ha fet un estudi genètic de les poblacions de fong així com de les poques soques hipovirulentes que s'han detectat a Catalunya, s'han fet inventaris sanitaris per conèixer l'estat de les masses de castanyer, s'han establert parcel·les de tractament, s'ha fet el seguiment d'aquestes parcel·les tractades i s'ha explicat la metodologia de tractament així com els resultats del programa a silvicultors i tècnics. Els tractaments s'han realitzat en parcel·les de tractament a la Serra de Prades, Montseny, Guillerics-Savassona, Montnegre-Corredor, Les Salines, La Garrotxa i Les Garres. Actualment hi ha previstes les últimes actuacions del programa.

Les actuacions comprenen el tractament de dues parcel·les de castanyers de fruit al Montseny, de diverses parcel·les a Sant Hilari i un tractament en una parcel·la de l'Espai Natural de Guillerics-Savassona. En aquesta última parcel·la, la Diputació de Barcelona ha encarregat el tractament a l'empresa Arborist, a la que se li facilitarà el material de tractament i l'assessorament tècnic. El tractament consistirà en una inoculació a gran escala amb espores del fong hipovirulent (contacte: carles.castaño@ctfc.es).

JORNADES:

Jornada tècnica **El cultiu de la tòfona negra al Pallars Jussà**. La jornada, que va comptar amb l'assistència de 40 persones, va ser organitzada pel CTFC amb la col·laboració del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural la col·laboració, l'Associació LIFE de Productors de Bolets i Tòfones, la Diputació de Lleida, el Museu de la Conca Dellà i l'Ajuntament d'Isona i Conca Dellà. Isona, 25 d'octubre de 2009.

Jornada tècnica **La tòfona negra: del bosc a la cuina**. La jornada va comptar amb l'assistència de 35 persones. La jornada va ser organitzada pel CTFC i l'Associació LIFE de Productors de Bolets i Tòfones amb la col·laboració del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural i la Diputació de Lleida. Canalda, 27 de novembre de 2009

I jornada tècnica i gastronòmica de la **"Tòfona negra de la Baronia de Rialb"**. La jornada va comptar amb l'assistència de 30 persones. Baronia de Rialb, 28 de novembre de 2009

Jornada tècnica **El cultiu de la tòfona negra al Berguedà. Parlem-ne!**. La jornada va comptar amb l'assistència de 30 persones i va ser organitzada en el marc de la **II fira de la tòfona del Berguedà**. Olvan, 11 de desembre de 2009,

Jornada tècnica **Els enemics de la tòfona**, en el marc de la 2a fira de la tòfona de Centelles, en Daniel Oliach, tècnic del CTFC, va exposar els possibles efectes del canvi climàtic en el cultiu de la tòfona negra a Catalunya. Centelles, 14 de desembre de 2009.

DARRERES PUBLICACIONS:

Marc Palahí, Timo Pukkala, José Antonio Bonet, Carlos Colinas, Christine R. Fischer i Juan Martínez de Aragón 2009. **Effect of the Inclusion of Mushroom Values on the Optimal Management of Even-Aged Pine Stands of Catalonia**. *Forest Science* 55(6): 503-511.

GRUP D'ECOLOGIA FUNCIONAL I CANVI GLOBAL

- ✓ El 14 d'octubre de 2009 va tenir lloc a Ossó de Sió - Castellnou d'Ossó (L'Urgell) la jornada tècnica **Potencial agronòmic i ambiental dels conreus farratgers mixtes**, presentada per la nostra companya Rosa Llurba, amb la col·laboració del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya des del Pla Anual de Transferència Tecnològica (PATT) (contacte: rosa.llurba@ctfc.es).
- ✓ Donem la benvinguda al Dr. Fabrice Gouriveau que des de l'1 de desembre de 2009 forma part del nostre grup com a Project Manager del projecte **FLUXPYR, "Xarxa transfronterera per a la determinació i gestió dels fluxos d'aigua, carboni i energia en sistemes agrícoles i pastorals dels Pirineus, en un context de canvi climàtic"** (Programa Europeu de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra 2007-2013 INTERREG IVA) (contacte: fabrice.gouriveau@ctfc.es; teresa.sebastia@ctfc.es).
- ✓ El passat octubre la Comissió Europea va fer oficial la assignació de fons pel projecte internacional **ClimAfrica** a través del FP7, el qual començarà el 2010. Coordinat pel Prof. Riccardo Valentini del Centro Euro-Mediterraneo per i Cambiament Climàtic (CMCC), està format per 18 socis (9 institucions científiques europees, entre elles el CTFC, 8 africanes, i la FAO). El projecte desenvoluparà i aplicarà models de previsió climàtica per a l'Àfrica subsahariana a escala regional i a 10 anys vista. Els resultats del projecte seran utilitzats per avaluar l'impacte del canvi climàtic sobre els recursos agrícoles i de l'aigua a aquestes regions africanes, així com la vulnerabilitat al canvi climàtic dels ecosistemes i la seva repercussió a la població africana (contacte: teresa.sebastia@ctfc.es).
- ✓ Felicitem a la nostra companya Àngela Ribas, principal responsable de l'obtenció d'un dels tres **premis a pòsters** presentats al IX Congrés de l'Associació Espanyola d'Ecologia Terrestre (AEET) celebrat a Úbeda (Jaén) del 18 al 22 d'octubre de 2009 (contacte: angela.ribas@ctfc.es).
- ✓ Del 14 al 16 de gener de 2010 s'ha celebrat a la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, a Barcelona, i a la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, la conferència de finalització del projecte **CARBOAGROPAS** i la reunió d'inici del projecte **OBAMA** sobre els balanços de gasos i cicle del carboni a les pastures sotmeses a diferents gestions. Amb l'assistència de representants de tots els socis d'ambdós projectes, provinents del CSIC-IRNASA de Salamanca, de la UAB i del CTFC, a més a més es va comptar amb la presència de membres de la Universidad de Sevilla i del CSIC-IPE de Jaca interessats en futures col·laboracions per a desenvolupar aquesta temàtica des de diversos punts de vista (Contactes: teresa.sebastia@ctfc.es; angela.ribas@ctfc.es).

CONGRESSOS:

RIBAS, A.; LLURBA, R.; VENTURA, D.; HODGE, A. i SEBASTIÀ, M.-T. 2009. **Changes in biodiversity composition and soil nutrient content with management in Pyrenean grasslands.** IX Congreso de la Asociación Española de Ecología Terrestre, Úbeda (Jaén), del 18 al 22 d'octubre de 2009 (Pòster).

SEBASTIÀ, M.-T.; CANALS, R.M.; DE BELLO, F.; GARCÍA-PAUSAS, J.; PLAIXATS, J. i GINEBRA, J. 2009. **Relación del carbono orgánico del suelo de pastos pirenaicos con la gestión, el clima y la biodiversidad.** IX Congreso de la Asociación Española de Ecología Terrestre, Úbeda (Jaén), del 18 al 22 d'octubre de 2009 (CO).

SEBASTIÀ, M.-T.; NOGUES, S.; CURIEL YUSTE, J.; VADILLO PÉREZ, I.; OTERO PÉREZ, N.; SOLER I GIL, A.; CANALS, R.M.; VOLTAS, J.; FERRIO, J.P.; CARREIRA DE LA FUENTE, J.A.; GARCÍA NOVO, P. i RESCO, V. 2009. **La red de estudios sobre isótopos estables en investigaciones del sistema biosfera-atmósfera-tierra COST ES0806 en España.** IX Congreso de la Asociación Española de Ecología Terrestre, Úbeda (Jaén), del 18 al 22 d'octubre de 2009 (CO).

LLURBA, R. 2009. **Fertilització i diversitat en pastures: interaccions i efectes sobre la producció i el medi.** Jornada tècnica "La fertilització orgànica i mineral de les pastures", Vall de Bianya (Girona), 27 d'octubre de 2009 (CO).

DARRERES PUBLICACIONS:

DÍAZ-DE-OUIJANO, M.; PEÑUELAS, J. i RIBAS, A. 2009. **Increasing interannual and altitudinal ozone mixing ratios in the Catalan Pyrenees.** *Atmospheric Environment*, 43(38): 6049-6057.

VENTURA PÉREZ, D. i MURRIA BELTRÁN, E. 2009. **Presencia en España de *Forcipomyia (Trichohelea) tonnoiri* (Goetghebuer, 1920), con observaciones inéditas acerca de su parasitismo sobre lepidópteros licénidos (Diptera: Ceratopogonidae, Forcipomyiinae).** *Boletín Sociedad Entomológica Aragonesa*, 45: 219-225.

CARLES-TOLRÀ, M. i VENTURA, D. 2009. **Dípteros nuevos para las Islas Baleares (Insecta, Diptera).** *Heteropterus, Revista de Entomología*, 9(2): 161-163.

ÀREA DE GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE

✓ En el marc del projecte ORGEST **Orientacions per a la gestió forestal sostenible**, s'han elaborat unes claus que identifiquen l'estructura dels boscos pel que fa a la seva vulnerabilitat a generar focs de capçades. La caracterització de les estructures forestals servirà de base per a orientar la gestió cap a boscos més resistents als grans incendis forestals. La unitat tècnica GRAF del Bombers de la Generalitat de Catalunya i Bombers d'Aragó estan testant aquestes claus per a les principals espècies forestals: pi blanc, pi roig i pinassa (contacte: miriam.pique@ctfc.cat, teresa.valor@ctfc.cat).

✓ Reunió de disseny de plantacions experimentals i demostratives de frondoses nobles a realitzar en el marc del projecte **Interreg PIRINOBLE**, amb participació de membres del CTFC, IDF Toulouse, IDF Lyon, CPF y CRPF Midi-Pyrénées. La reunió va tenir lloc a Puigcerdà el 5 de novembre de 2009 (contacte: miriam.pique@ctfc.cat, jaime.coello@ctfc.cat).

✓ Lliurament del projecte **Pla de Producció de les Riberes de Lleida** al Departament de Medi Ambient i Habitatge, desenvolupat durant l'any 2009 (contacte: jaime.coello@ctfc.cat).

✓ Lliurament del projecte **Gestió del roure reboll a Prades mitjançant l'agrupació de petits propietaris forestals** al Departament de Medi Ambient i Habitatge, desenvolupat durant l'any 2009 en col·laboració amb les àrees de Política Forestal i d'Ordenació de Forests (contacte: pau.vericat@ctfc.cat).

✓ Finalitzada la fase de participació interna amb els tècnics de l'administració forestal i d'espais naturals protegits del DMAH, de l'esborrany d'instruccions per a l'elaboració de plans d'ordenació forestal de forests públiques de Catalunya. Dins aquest procés, es van presentar prop de 250 esmenes al text inicial, que van ser estudiades i incorporades quan es va considerar escaient (contacte: pau.vericat@ctfc.cat).

✓ Defensa a la Universitat de Lleida del TPT (titulació d'Enginyeria Tècnica Forestal) de Montserrat Sala Caellas, dirigit des de l'AGS, amb el títol "Relació entre els factors ecològics i la producció forestal en pi roig (*Pinus sylvestris*) de l'àmbit Pirinenc". Qualificació: excel·lent (contacte: miriam.pique@ctfc.cat, pau.vericat@ctfc.cat).

CONGRESSOS:

PIQUÉ, M. i CERVERA, T. **Integració del risc d'incendis en la gestió forestal: Mesures de foment i orientacions de gestió forestal multifuncional (ORGEST)**. A: Jornades tècniques del cos de bombers: capacitat de gestió dels incendis forestals. Girona, 18 i 19 de novembre, 2009.

VERICAT, P. **Característiques silvícoles, exigències i recomanacions per a una correcta silvicultura del pi roig i la pinassa**. Curs d'aclarides de pi roig i pinassa. Alp, 7 d'octubre de 2009 (CO).

VERICAT, P. **Gestió forestal sostenible dels boscos de ribera**. Reserva Natural de Sebes. II Jornades sobre estratègies de conservació i restauració del bosc de ribera. Flix, 3 d'octubre de 2009 (CO).

DARRERES PUBLICACIONS:

COELLO, J.; PIQUÉ, M. i VERICAT, P. **Guia pràctica - Producció de fusta de qualitat: plantacions de noguera i cirerer - Aproximació a les condicions catalanes**. Centre de la Propietat Forestal, Departament de Medi Ambient i Habitatge, Generalitat de Catalunya. ISBN: 978-84-393-7495-4. 175 pp. (contacte: jaime.coello@ctfc.cat, miriam.pique@ctfc.cat)

CASTELLNOU, M.; PIQUÉ, M.; MIRALLES, M. i PAGÈS, J. 2009. **Integració del risc d'incendi en la planificació forestal: règim d'incendis i incendis tipus a Catalunya**. Silvicultura 60: 5-8.

NICOLESCU, V.N.; HOCHBICHLER, E., COELLO, J., RAVAGNI, S. i GIULIETTI, V. 2009. **Ecology and silviculture of wild service tree (*Sorbus torminalis* (L.) Crantz)**: A literature review. Die Bodenkultur 60 (3): 35-44.

GRUP DE FUNCIONAMENT I DINÀMICA DEL BOSC

- ✓ S'ha posat en marxa la pàgina web del grup on es resumeixen les línies de treball principals i els productes que se'n generen. La podeu consultar a: <http://fidbosc.ctfc.cat/>
- ✓ L'Aitor Améztegui i el Santiago Martin han presentat les seves tesines en el marc del màster de recerca en Sistemes i Productes Forestals de la Universitat de Lleida.
- ✓ S'ha acceptat el projecte *Estudio de las poblaciones de tejo en la sierra de Llaberia. directrices para la conservación, gestión y análisis de su evolución* finançat per la Fundació Biodiversidad amb la participació d'investigadors del grup (contacte: lluis.coll@ctfc.cat).
- ✓ S'ha definit unes primeres tipologies estructurals per a les masses de pi negre del Pirineu oriental en el marc del projecte Interreg UNCIPPLUS (contacte: santiago.martin@ctfc.cat).
- ✓ José Ramón González ha participat en les reunions de seguiment dels projectes europeus finançats pel JRC: MASIFF (novembre 2009 a Barcelona) i EFOREST (gener 2010 a Viena).
- ✓ Assistència al rencontre d'investigadors participants en el projecte MOTIVE del 7é programa marc de la UE (desembre 2009 a Rojals) (contacte: jr.gonzalez@ctfc.es).

DARRERES PUBLICACIONS:

JACTEL H.; NICOLL B.C.; BRANCO M.; GONZÁLEZ-OLABARRIA J.R.; GRODZKI W.; GANGSTROM B.; MOREIRA F.; NETHERER S.; ORAZIO C.; PIOUS D.; SANTOS H.; SCHELHAAS M.J.; TOJIC K. i VODDE F. 2009. **The influences of forest stand management on biotic and abiotic risks of damage**. Annals of Forest Science. DOI: 10.1051/forest/2009054.

AMÉZTEGUI A. i COLL L. 2009. **El canvi d'usos i l'expansió del pi negre al Pirineu català (1956-2006)**. Catalunya Forestal 100: 15-17.

MARTÍN ALCÓN S. 2009. **Las características selvícolas del rodal y su localización como factores definitorios del daño causado por el viento y la nieve en los bosques de coníferas de montaña de los Pirineos orientales**. Tesina de màster. Universitat de Lleida, 22 p.

AMÉZTEGUI A. 2009. **Influencia de los cambios de uso del suelo en la expansión del pino negro (*Pinus uncinata* Ram.) en el Pirineo catalán durante la segunda mitad del siglo XX**. Tesina de màster. Universitat de Lleida, 32 p.

ÀREA D'INCENDIS FORESTALS I TERRITORI

- ✓ El mes de novembre es varen portar a terme a Girona les **Jornades Tècniques del Cos de Bombers: Capacitat de gestió dels incendis forestals**, per encàrrec de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament. Èxit de participació i un alt nivell de ponents. A la web de les Jornades properament hi acabarem de penjar la documentació i les conclusions de les maixes. Per més informació: <http://www.jornadesbombers.ctfc.cat>
- ✓ El novembre també es va col·laborar en la **taula rodona sobre propietat forestal i custòdia del territori**, promoguda per la Xarxa de Custòdia del Territori i les principals associacions de propietaris forestals i agraris de Catalunya.
- ✓ Els propers mesos s'enllestirà un projecte per encàrrec de la Diputació de Lleida per elaborar un **manual sobre la gestió del risc d'incendis forestals per administracions locals**. Aquest és el tercer material divulgatiu que hem elaborat adaptat als destinataris després del manual per a periodistes (2007, Fundació Biodiversidad) i propietaris (2009, Fundació Biodiversidad).
- ✓ Continua la redacció de la primera fase del **"Projecte d'Ordenació dels Recursos Forestals a la Catalunya central (prova pilot)"** per encàrrec del Departament de Medi Ambient i Habitatge a la vegueria de les comarques centrals, prevista de finalitzar el primer trimestre del 2010. A continuació es començarà la segona fase, prevista de finalitzar a principis del 2011.

ÀREA DE PRODUCTES SECUNDARIS DEL BOSC

- ✓ En el marc del projecte **INTRADER (Innovació i Transferència per al Desenvolupament Rural)**, del programa Emplea Verde (Fundación Biodiversidad), l'APSB ha elaborat 5 unitats didàctiques (cultiu, bones pràctiques agràries, recollecció silvestre, transformació i comercialització i mercat) dins de l'acció d'Assessorament en Produccions de Plantes Aromàtiques i Medicinals. Més informació: <http://intrader.ctfc.es/ca/asse/asse1> (contacte: eva.more@ctfc.cat).
- ✓ Durant el mes de gener finalitza el projecte **Uso sin abuso- Producció sostenible de flor d'arnica al Pirineu** amb la presentació dels resultats obtinguts. Les xerrades es realitzen a diferents localitats del Pirineu: Pont de Suert, Viella, Esterrri d'Àneu i la Torre de Cabdella i compen amb la participació de Roser Melero de l'APSB i d'Ana Sirvent de TaüllOrganics (contacte: roser.melero@ctfc.cat).
- ✓ Els dies 23 i 24 de novembre de 2009, l'Eva Moré va ser convidada per France AgriMer a la població francesa de Forcalquier, a assistir a un seminari de treball per exposar la situació de la producció i els mercats de les plantes perfumeres, aromàtiques i medicinals a Espanya i presentar les eines de seguiment econòmic i mitjans de difusió emprats. Al seminari van assistir experts econòmics de diferents països mediterranis amb l'objectiu de tirar endavant el **Centre d'Etude et de Développement Durable Européen méditerranéen** (CEDDEM). Més informació : <http://www.ceddem.org>

- ✓ El passat novembre es va participar en la primera reunió de coordinació a Madrid del projecte **Selecció i millora pel seu comportament agronòmic i riquesa en principis actius de poblacions silvestres espanyoles de les espècies *Lavandula latifolia*, *Rosmarinus officinalis*, *Salvia lavandulifolia* i *Thymus mastichina* ja caracteritzades químicament**. Aquest projecte del *Subprograma de Investigación Fundamental en Coordinación con las Comunidades Autónomas* del INIA el realitzen conjuntament Madrid, Castella-La Manxa, Castella-Lleó i Catalunya (contacte: monica.fanlo@ctfc.cat).
- ✓ S'ha iniciat l'execució del projecte encarregat pel Consell Comarcal de l'Alt Urgell: **Estudi de viabilitat de producció a la comarca de l'Alt Urgell d'espècies vegetals autòctones amb aplicacions industrials al sector aromàtico-medicinal** (contacte: monica.fanlo@ctfc.cat).
- ✓ El Ministerio de Industria, Turismo y Comercio ens ha concedit la realització del projecte **HERBAM: Memoria Mediterrania del Uso de las Hierbas**, del *Subprograma Avanza Contenidos*, en el marc de la convocatòria 1/2009 d'ajudes per a la realització de projectes i accions de l'Acció Estratègica de Telecomunicacions i Societat de la Informació (contacte: eva.more@ctfc.cat).
- ✓ El passat 26 de novembre de 2009, l'Eva Moré va realitzar una xerrada informativa a l'ajuntament de Cardona, que portava per títol "*Producció Agroindustrial de Plantes Aromàtiques i Medicinals: cultiu i transformació*".

ÀREA D'ORDENACIÓ DE FORESTS

- ✓ Durant el mes de desembre i conjuntament amb l'àrea de gestió forestal sostenible, es va presentar al DMAH la **revisió de la proposta d'instruccions d'ordenació forestal a Catalunya**, després d'haver incorporat les al·legacions presentades (contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, pau.vericat@ctfc.cat).
- ✓ Es presenta al DMAH l'estudi **determinació de models de gestió del roure reboll (*Quercus pyrenaica*) a les muntanyes de Prades**, treball realitzat conjuntament amb l'Àrea de Gestió Sostenible (contacte: oscar.garcia@ctfc.cat, pau.vericat@ctfc.cat).

- ✓ Finalitzant el projecte **d'Ordenació Agrohidrològica de les conques del marge dret de la Noguera Pallaresa al Pallars Jussà**, encarregat per Departament de Medi Ambient i Habitatge, i que té com a finalitat identificar i prioritzar les actuacions de restauració hidrològic-forestal que s'han de portar a terme en les conques incloses dins de l'àmbit del projecte (contacte: merixell.mor@ctfc.cat)

- ✓ Presentada la primera fase del projecte **Pla de producció de Riberes de Lleida**, encarregat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge (contacte: oscar.garcia@ctfc.cat)
- ✓ Finalitzant el **Manual de Silvicultura de les principals coníferes amb interès productiu introduïdes a Catalunya**, encarregat pel Centre de la Propietat Forestal, i que té per objectiu la divulgació dels coneixements obtinguts pels silvicultors catalans sobre la silvicultura de les espècies introduïdes que han mostrat un millor comportament i adaptació a les condicions catalanes (contacte: oscar.garcia@ctfc.cat)

- ✓ S'han portat a terme treballs de **reposició de marres** en les 31 províncies on es van portar a terme les repoblacions en el marc del projecte **Planta O2** (contacte: oscar.garcia@ctfc.cat)

GRUP D'APROFITAMENTS FORESTALS I BIOMASSA

- ✓ En el marc de la Jornada de Transferència del Departament de Medi Ambient i Habitatge es presenten els resultats dels projectes:
 - Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de biomassa forestal a Osona
 - Camp experimental de cultius energètics i frondoses nobles, Fase I
 - Unciplus, estudi de mercat
- ✓ En el marc de l'Oficina Tècnica de suport en Biomassa del Departament de Medi Ambient i Habitatge i la Direcció del Medi Natura (DMAH/DGMN):
 - Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de biomassa forestal a Osona promogut per la DGMN-DMAH es realitzen reunions de seguiment i presentació de resultats a Vic els dies 1-X-09 i 5-XI-09.
 - Xerrada sobre bioenergia forestal el 6-X-09 a Vic, en el marc d'un curs d'instal·ladors.
 - Participació a la II Jornada sobre aprofitament energètic de biomassa forestal al Pallars Sobirà, a Sort el 27-X-09
 - Participació a la Jornada sobre bioenergia forestal a l'Empordà del DMAH el 18-XII-09 a Figueres.
- ✓ Finalització i entrega de la Base de dades d'agents del sector de la Biomassa de l'ICAEN.
- ✓ En el marc de les col·laboracions del CTFC amb el Consorci Forestal de Catalunya pel projecte Innovabosc:
 - Elaboració del document d'emmagatzematge per la web de l'Observatori de la Biomassa del CFC en el marc d'Innovabosc
 - Participació i documentació de la jornada d'aprofitament energètic de biomassa forestal a Romanyà de la Selva el 6-XI-09
- ✓ En el marc del projecte **Procurement for the market supply of wood and other forest products from areas with fragmented forest-ownership structures** liderat per la University of Natural Resources and Applied Life Sciences (BOKU), es realitza la primera reunió de treball a Vienna el 3-XI-09.
- ✓ Participació a la reunió de discussió sobre avaluació del potencial de biomassa forestal a Espanya promoguda per l'IDAE el 25-XI-09 a Madrid.

GRUP D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS

- ✓ Finalitzen dos dels programes de formació i treball del CTFC. Aquests tenen com a finalitat la formació de les persones participants, especialment aquelles que per raons de context social, cultural i també personal es troben en situacions vulnerables davant del mercat laboral i que per mitjà del Pla de Formació i Treball adquireixin les competències professionals i les habilitats socials i laborals necessàries per afavorir el seu procés d'inserció i facilitar-los la incorporació al mercat laboral, promoguts pel Servei d'Ocupació de Catalunya amb el qual el CTFC col·labora com a entitat promotora des del seu inici.

El 15 de gener, va finalitzar la segona **Casa d'Oficis** de l'especialitat de **Restauració d'àrees degradades**, en la qual hi han participat 8 joves amb edats compreses entre els 17 i els 21 anys. Durant un any els alumnes treballadors, han realitzat tasques de restauració i manteniment d'espais naturals en diferents municipis de la comarca. Netejar, adequar, mantenir i potenciar diferents zones naturals d'interès turístic i paisatgístic del Solsonès. El Manel Cama i la Lorena Barrigón han estat les persones responsables de la formació professional dels participants i del treball de camp. Neus Sampons ha estat la responsable de la direcció pedagògica de la Casa d'Oficis.

El taller d'ocupació de l'especialitat **d'auxiliar d'atenció social: auxiliar de treball social i geriatría**, finalitzarà l'1 de febrer d'enguany. A llarg d'un any s'han format 12 dones de la comarca amb edat compreses entre els 28 i els 53 anys.

És la segona vegada, que des del CTFC, es dur a terme un taller d'ocupació d'aquestes característiques, aquest és fruit del **I Pla de Polítiques de dones del Solsonès**, on en la seva fase de diagnòsi es va detectar necessitats de formació i de qualificació professional de treballadors/es en l'àmbit assistencial, ja que actualment no es poden cobrir les necessitats de determinats llocs de treball en aquest àmbit.

Les participants al Taller d'Ocupació han realitzat les pràctiques a quatre entitats de la comarca:

- Treballadores familiars dels Serveis Socials de Consell Comarcal del Solsonès
- Unitat Sociosanitària del Centre sanitari del Solsonès
- Associació AMISOL
- Hospital Pere Màrtir Colomé. Centre de dia i residència.

Des del CTFC volem agrair especialment, la col·laboració i el bon tracte rebut per part d'aquestes entitats, sense la qual el desenvolupament d'aquest taller d'ocupació no hagués estat possible.

La direcció del taller ha anat a càrrec de la Laura Franzoni i l'equip docent estava format per la Tate Arnau i la Sònica Esquerrer.

DIRECCIÓ DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

✓ Han estat aprovats els següents projectes:

Adaptació de tècniques modernes d'inventari i modelització multicriteri per la gestió forestal sostenible a Cochabamba, Bolívia (3a fase), amb ESFOR i finançat per l'AECID-Programa PCI (contacte: david.solano@ctfc.es).

Tècniques de producció i gestió de pi pinyoner (*Pinus pinea*) per a la producció precoç de pinya: plantacions empeltades com a alternativa per a la restauració d'àrees degradades i la generació d'ingressos en comunitats rurals de Tunísia (3a fase), amb INRGREF-IRTA i finançat per l'AECID-Programa PCI (contacte: miriam.pique@ctfc.cat).

REDD Nicaragua: Reforç de les capacitats i formació en tècniques de quantificació de crèdits de carboni i la seva comercialització a organitzacions empresarials comunitàries indígenes de la Regió Autònoma Atlàntica de Nicaragua (RAAN), amb COOPSIPBAA i finançat per ACC10/ACCD (contacte: evelyn.chaves@ctfc.es).

Aprofitament sostenible de la tara, per la generació i diversificació de rentes en el medi rural Bolivià (2a fase), amb AIIICA i BASFOR i finançat pel ACC10/ACCD (contacte: iria.soto@ctfc.es).

✓ Amb el suport de la Red Iberoamericana de Pago por Servicios Ambientales (REDIPASA), el Departament de Medi Ambient i Habitatge de Catalunya i el Ministerip de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino s'està organitzant el **Congrés Internaciona de Pagament per Serveis Ambientals**, que tindrà lloc al CTFC del 5 al 7 d'octubre del 2010 (contacte: evelyn.chaves@ctfc.es).

✓ Preestrena del documental **"El Bosc Perdut"** realitzat pel CTFC i la productora Càtar Films a Costa d'Ivori amb el suport de l'AECID.

✓ Realització de la conferència **"Bosc i canvi climàtic"** a Andorra per part de Iria Soto (29 de setembre 2009) i realització de l'Estudi **"Mitigació del Canvi Climàtic a través dels Boscos d'Andorra"** (desembre 2009).

✓ Sergio de Miguel ha estat contractat per la University of East of Finland, Joensuu (Finlàndia) per realitzar el doctorat i continuarà vinculat amb tasques científiques de projectes de la Direcció de Cooperació Internacional. (contacte: sergio.demiguel@ctfc.es).

✓ Visites al CTFC de:

Sr. Oualou Kollou Beausséjour, Director General de la Producció i Indústries Forestals de Costa d'Ivori (desembre 2009)

Sr. Fimo Alemán del Centre de Llavors Forestals BASFOR de Bolívia (desembre 2009)

CONGRESSOS:

Assistència i presentació del pòster **A growth and yield model for even-aged *Pinus brutia* Ten. Stands in Syria** al XIII Congrés Forestal Mundial a Argentina (18-23 d'octubre 2009).

DIRECCIÓ DE TRANSFERÈNCIA DE TECNOLOGIA

✓ El desembre de 2009, la Subdirecció General de Transferència i Valorització del Coneixement del **Ministeri de Ciència i Innovació Tecnològica va aprovar la sol·licitud presentada pel CTFC** per tal que l'entitat sigui reconeguda i inscrita en el registre **OTRI** (Oficina de Transferència de Resultats de la Investigació). El fet que el CTFC hagi estat reconegut a nivell estatal com a OTRI, avala i recolza la tasca realitzada durant els 13 anys d'activitat de la institució i genera alhora l'oportunitat per desenvolupar projectes que potenciïn la valorització del coneixement i els resultats de la I+D, la gestió de la propietat intel·lectual, la formació en transferència i innovació tecnològica i tots aquells aspectes que puguin estar més vinculats al sector empresarial dins el camp forestal, mediambiental i de desenvolupament rural.

✓ Presentada la proposta **"Impacto económico, social y medioambiental de los productos madereros nacionales. Análisis del ciclo de vida y comparativa "versus" los productos de importación"**. Aquest estudi es va presentar com **Acció Complementària en la Modalitat B** dins la Convocatòria 2009 d'ajudes per a la realització de projectes d'investigació i accions complementàries en el marc del VI Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica 2008-2011. La proposta està pendent de resolució i té per objectiu dinamitzar accions vinculades amb el **Comitè Sectorial** el qual engloba entitats vinculades amb la propietat forestal, el món empresarial forestal (fusta i els seus derivats), agrari i de desenvolupament rural.

✓ Assistència al Seminari de Formació en temes de PI (Propietat Intel·lectual/Industrial) realitzat durant el mes de desembre a la seu de l'ACT (Associació Catalana de Tecnologia) a Barcelona (Sant Joan de la Salle).

✓ Convidat per la Diputació de Lleida, el CTFC va participar en la tertúlia del programa de ràdio d'Onda Rambla. L'entrevista es va realitzar al desembre i la directora de Transferència de Tecnologia va explicar als oients els programes i les línies de treball que desenvolupa l'entitat, així com els projectes que la Diputació de Lleida recolza al CTFC (Programa de PAMS, Programa de Tòfones, Programa de Comunicació i Sensibilització Mediambiental i Programa de Gestió Forestal Sostenible).

TELECENTRE DEL SOLSONÈS

- ✓ *El Telecentre del Solsonès reconegut com a Centre col·laborador per a l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació.*

La Generalitat de Catalunya ha reconegut el Telecentre del Solsonès CTFC com a centre col·laborador per a l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC).

L'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació certifica, les capacitats digitals de les persones, és a dir, la combinació de coneixements, habilitats i actituds en l'àmbit de les tecnologies de la informació i la comunicació. Aquesta nova homologació formativa esdevindrà una gran ajuda pels ciutadans, ja que dona oficialitat als coneixements en TIC. D'aquesta manera, qui estigui acreditat disposarà d'una garantia per a demostrar les seves competències curriculars a l'hora de cercar feina o gestionar tràmits administratius.

A partir d'ara, totes les persones majors de 16 anys que ho desitgin podran realitzar les proves necessàries per a obtenir aquest certificat oficial al Telecentre del Solsonès. La Generalitat emetrà el certificat acreditatiu a qui superi satisfactòriament la prova, de manera que es podrà demostrar un determinat nivell (baix, mitjà o avançat) en tecnologies de la informació i la comunicació davant qualsevol empresa o administració.

Per a més informació, podeu trucar al Telecentre, al telèfon 973 48 16 44 o enviar un correu a telecentre@ctfc.es

SEU DE L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

- ✓ El passat divendres 27 de novembre es va produir la visita de l'alumnat del Taller d'Ocupació en l'especialitat de treballs forestals "Romani" (Consell Comarcal de la Terra Alta) a la Delegació del CTFC a l'Espluga de Francolí. A la visita, els alumnes varen ser informats respecte dels diferents projectes i accions que han estat realitzades pel CTFC en les comarques tarragonines. Posteriorment, es va procedir a la visita de les parcel·les de demostració de la compatibilitat de la gestió forestal i la producció de bolets situades en el Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet (contacte: montse.garcia@ctfc.es; mtzda@ctfc.cat; patrick.vinas@ctfc.cat).

Altres notícies d'interès

La doctora enginyera de forest, Glòria Domínguez, nova directora del CTFC

✓ El passat 16 de desembre, Glòria Domínguez, va ser nomenada directora del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. Nascuda l'any 1971 a Badalona, és enginyera tècnica agrícola, enginyera de forests, màster en economia ecològica i ambiental i Doctora per la Albert-Ludwig Universitat de Freiburg (Alemanya), des de l'any 2007. A banda té formació específica en direcció i lideratge.

Des de l'any 1998, Domínguez treballa al CTFC, després d'una etapa vinculada al sector privat. Ha ocupat els càrrecs de responsable de l'Àrea de Política Forestal i Desenvolupament Rural, i de directora de recerca del Centre, des de l'abril de 2008, càrrec que seguirà mantenint en aquesta nova etapa.

En l'exercici de les tasques corresponents a aquests càrrecs, ha col·laborat en diversos projectes de recerca i transferència tant d'abast nacional com internacional.

En l'àmbit internacional, ha participat en projectes del IV, V, VI i VII programa marc de recerca de la Unió Europea, Interreg, Lifes, etc, i ha estat molt activa en diferents xarxes i iniciatives europees. En el nacional, en destaca el Pla General de Política Forestal de la Generalitat de Catalunya, entre molts d'altres, així com en la coordinació de les diferents edicions dels Fòrums de Política Forestal nacionals i internacionals que s'han portat a terme (sis edicions en total), i diferents tallers, workshops i conferències internacionals.

Ha format part de diversos comitès científics relacionats amb el medi ambient i el desenvolupament rural; i en l'actualitat és coordinadora del grup de Política Forestal de la Sociedad Española de Ciencias Forestales (des de l'any 2009).

Glòria Domínguez diu que assumeix el repte amb una gran il·lusió i que és un luxe comptar amb l'equip de professionals del CTFC, amb la seva junta i amb l'execució del pla estratègic, en el qual també hi va participar.

L'equip de direcció actual continuarà amb la implantació del pla estratègic presentat l'any passat i en el qual, durant el 2010, es donarà especial importància al suport a l'activitat productiva i empresarial per al de fomentar i millorar el sector forestal, incrementant l'economia productiva del medi rural i contribuint en el foment de l'equilibri territorial; i, per altra banda, es potenciarà la divulgació i la internacionalització del centre, per tal de transferir els coneixements al sector forestal, així com a la societat en general; i ser presents arreu del món.

També el 2010 vindrà marcat per la rehabilitació de l'antic seminari que esdevindrà la seu d'un viver d'empreses, del Rural Living Lab, del telecentre i del Leader. D'aquesta manera, l'antiga seu del CTFC serà un hub d'innovació i dinamit-

Compres verdes

✓ Arrel d'un conveni amb la Diputació de Lleida, el CTFC assessora tècnicament a diversos municipis de la demarcació de Lleida en la progressiva implantació de criteris de compra sostenible.

En l'àmbit intern, el CTFC està ambientalitzant les seves compres. En breu, s'aprovarà un contracte de servei de neteja que incorpora clàusules ambientals, que preveuen des de l'ús de productes de neteja amb etiqueta ecològica, el manteniment de la recollida selectiva dels residus generats fins al subministrament de paper higiènic reciclat o sabó de mans sense fragàncies ni agents desinfectants. Aquest procés d'ambientalització continuarà amb altres grups de productes com ara el material d'oficina, els equips informàtics o el mobiliari.

